

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1373/19-E

Název	Základní škola, Trhová Kamenice, okres Chrudim
Sídlo	Raisovo náměstí 2, 539 52 Trhová Kamenice
E-mail	zs.trhovakamenice@seznam.cz
IČ	71006257
Identifikátor	650053109
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radek Nejedlý
Zřizovatel	městys Trhová Kamenice
Místo inspekční činnosti	Raisovo náměstí 2, 539 52 Trhová Kamenice
Termín inspekční činnosti	31. 10. a 4. až 6. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je hodnocení kvality a efektivity poskytovaného vzdělávání a s ním souvisejících školských služeb, zejména s ohledem na podmínky, průběh a výsledky vzdělávacího procesu.

Charakteristika

Základní škola, Trhová Kamenice, okres Chrudim (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

V základní škole se v devíti třídách aktuálně vzdělává 131 žáků, z toho 58 žáků na druhém stupni (kapacita 300 žáků). Celkový počet žáků průběžně mírně vzrůstá, přesto bylo třeba, aby zřizovatel opět udělil škole výjimku z nejnižšího počtu žáků pro současný školní rok. Podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně byla v době inspekční činnosti stanovena 22 žákům na základě zjištěných speciálních vzdělávacích potřeb. Většině žáků byla školským poradenským zařízením doporučena podpora jejich vzdělávání formou individuálního vzdělávacího plánu. Vzdělávání několika žáků provází ve třídě činnost asistenta pedagoga a většině žáků je poskytována pedagogická intervence. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Brána života* (dále ŠVP ZV).

Nejvyšší povolený počet účastníků zájmového vzdělávání byl v roce 2016 zvýšen z 25 na počet 40 žáků. Aktuálně byla školní družina naplněna na 100 % (dvě oddělení). Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu školní družiny (dále ŠVP ŠD).

Školní jídelna zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve své funkci od školního roku 2012/2013. V počátcích svého působení vytyčil dlouhodobý cíl rozvoje školy s důrazem na všestranný rozvoj osobnosti každého žáka s respektováním individuálních schopností. V širším zaměření školy je vymezen cílený směr na rozvíjení tělesné výchovy společně s výchovou environmentální. Důraz je kladen na myšlenku trvalosti a propojenosti poznatků s praktickým životem. Vyhodnocením dlouhodobého plánu byly vymezeny další úkoly k průběžnému zkvalitňování poskytovaných služeb. Daří se vytvářet příznivou školní atmosféru a podporovat rozvoj žáků prostřednictvím četné projektové činnosti a mimoškolních aktivit včetně pestré funkční nabídky zájmových kroužků, vedených pedagogy školy. Naopak možnosti ke zlepšení se nacházejí v metodickém a didaktickém pojetí vzdělávacího procesu u některých učitelů. Dílčí formální i obsahové nedostatky v povinné pedagogické dokumentaci základní školy (např. chybná terminologie) a školní družiny (ŠVP ŠD, vnitřní řád školní družiny) byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Pedagogická rada projednává organizační a provozní záležitosti, výsledky vzdělávání žáků jsou řešeny zejména čtvrtletně. Aktuální problémy a úkoly, vzhledem k velikosti školy, jsou operativně projednávány i v běžném každodenním setkávání pedagogických zaměstnanců a na provozních poradách. Kontrolní systém ve škole není zcela účinný, neboť nezachytil některé dílčí nedostatky. Průběh vzdělávání vedení školy hodnotí prostřednictvím vlastní hospitační činnosti, ze které jsou pořizovány záznamy s důrazem na pozitivní prvky ve vedení výuky.

V posledních letech došlo k obměně pedagogického sboru, který je aktuálně tvořen 13 učiteli a pěti asistentkami pedagoga, přičemž dvě z nich jsou zároveň vychovatelkami školní družiny. Z projektové činnosti je hrazena práce dvou školních asistentů. Jeden z těchto úvazků (0,5) zajišťuje zástupce ředitele, který zároveň vykonává funkci výchovného poradce (bez odborné kvalifikace pro výkon této činnosti). Oblast prevence rizikového chování je zajišťována rovněž vyučující bez specializace pro tuto činnost. Chybějící odborná kvalifikace výchovného poradce a školní metodičky prevence omezuje metodické vedení pedagogických pracovníků i případnou intenzivnější prevenci rizikových jevů v chování žáků. Pedagogové zpravidla využívají nabídku vzdělávacích akcí (výukové metody, prohlubování odbornosti jednotlivých vyučovaných předmětů apod.). Ředitel zaměřuje své vzdělávání zejména na rozšiřování manažerských dovedností, ale dále se intenzivně

vzdělává např. i v oblasti prevence rizikového chování žáků. Přestože je další vzdělávání pedagogických pracovníků plánované a jsou využívány aktuální nabídky, k systematické podpoře osobního profesního růstu pedagogů by přispěly individuální plány osobního rozvoje a jejich vyhodnocování.

Materiální a prostorové podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů. Komplikovanější je výuka tělesné výchovy z důvodu chybějící tělocvičny. Hodiny probíhají ve víceúčelovém místním kulturním domě, v případě příznivého počasí na sportovním hřišti školy. Ve spolupráci se zřizovatelem se ředitel snaží udržovat dobrý stav školní budovy a zahrady a také průběžně modernizovat materiální vybavení. Vedle standardních finančních prostředků k tomu využívá dotační programy. Škola obdržela od několika právnických i fyzických osob sponzorské příspěvky na nákup učebních pomůcek. Od poslední inspekční činnosti došlo např. k zařazení prostoru pro druhé oddělení školní družiny, bylo vybudováno workoutové cvičiště, pergola, arboretum, školní zahrada byla doplněna dalšími herními prvky pro sportovní a relaxační činnost. Z rozvojových programů MŠMT škola získala finanční prostředky na několik programů, např. *Hodnocení žáků a škol* podle výsledků v soutěžích „*Excellence*“, *Podpora výuky plavání v základních školách*, *Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi v Pardubickém kraji* (dotace obědů pro tři žáky ze sociálně slabých rodin).

Témata bezpečnosti a ochrany zdraví pedagogové přirozeným způsobem začleňují do vzdělávacího procesu včetně cíleného poučování žáků o bezpečném chování a ochraně zdraví. V souladu s prioritami a cíli uvedenými ve školních vzdělávacích programech je důraz kladen na zdravý způsob života a mj. na environmentální výchovu, k čemuž přispívají především četné sportovní a přírodovědné aktivity, sběr papíru, třídění odpadu a další. Trend zdravého stravování je podporován programem *Ovoce do škol*. Pitný režim zajišťuje školní jídelna. Škola vytváří velmi dobré podmínky pro účast žáků v různorodých akcích, aktivitách a soutěžích, podporujících jejich všestranný rozvoj včetně zájmové činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka vycházela ze ŠVP ZV. Disponibilními hodinami byla posílena zejména výuka matematiky a českého jazyka na prvním stupni, českého jazyka a literatury, matematiky, oblasti člověk a příroda na stupni druhém. Druhým cizím jazykem v 8. a 9. ročníku je německý jazyk. Sportovní hry nebo estetická výchova jsou volitelnými předměty. Žákům prvního stupně je v rámci školní družiny věnována péče formou logopedické prevence.

Společnými prvky vzdělávání na prvním stupni byly klidná atmosféra a časté oživení hodin hrou na hudební nástroje. Učitelé reagovali na emocionální a fyzické potřeby žáků a projevovali zájem o každého z nich, což přispívalo k pozitivním vztahům ve třídě. Výuka převážně směřovala k prohlubování vědomostí a dovedností, postoje byly rozvíjeny méně. Z hlediska metod a forem vyučující využívali především frontální výuku, na kterou navazovala samostatná práce. Žáci byli ukázněni, hlásili se a ochotně se zapojovali do plnění zadaných úkolů. Účinné z hlediska vizuální podpory bylo využívání učebních pomůcek a doplňujících materiálů (přehledy, pracovní listy, sady výrazů, domino aj.). Rozvoj sociálních a komunikativních dovedností občas probíhal při práci ve dvojicích nebo ve skupinách. Vytvářeno bylo méně příležitostí ke spontánnímu ústnímu projevu, na kladené otázky žáci odpovídali často jen jednoslovně. Ve výuce žáků začínajících s anglickým jazykem byly pokyny přiměřeným způsobem sdělovány ve vyučovaném jazyce. Porozumění známým každodenním výrazům a základním frázím se dařilo upevňovat častou rytmizací a hlasitým opakováním. Velmi dobré pohybové dovednosti prokazovali žáci

v tělesné výchově. Příznivou metodickou a didaktickou úroveň měly také hodiny českého jazyka, matematiky i hudební výchovy.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zpravidla plnili stejné úkoly jako ostatní. Asistentky pedagoga se převážně soustředily na příslušného žáka se stanovenými podpůrnými opatřeními. Mírně omezujícím faktorem výuky byla málo uplatňovaná diferenciací úkolů pro žáky s rychlejším pracovním tempem. Při vyučování spojených ročníků nebyla diferenciací obsahu učiva místy příliš zřejmá.

Zpětná vazba poskytovaná žákům měla zpravidla formu krátkých výroků reagujících na žákovské odpovědi, jen výjimečně se jednalo o formativní hodnocení. K sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni méně často nebo formou, která příliš neodpovídala věku žáků, což snižovalo jejich účinnost. Pro závěrečné shrnutí probraného učiva a zopakování důležitých poznatků chyběl časový prostor, celkové zhodnocení bylo často formální.

Vyučovací hodiny na druhém stupni byly zaměřené na osvojení nových vědomostí i na opakování již probraného učiva. Učitelé v hodinách zpravidla zařazovali různé metody a formy práce od frontálního působení na žáky po práci skupinovou. Činnosti učení ve výuce chemie a fyziky výborně prohloubilo osvojování získávaných znalostí a dovedností. Vyučující ve výuce praktických činností (školní dílna) poskytoval žákům pouze omezenou metodickou a odbornou podporu manuální zručnosti.

V části sledovaných hodin převládala stěžejní pozice učitele. Žákům byly většinou předkládány hotové poznatky, přičemž jim nebyly vytvořeny zcela příznivé podmínky pro aktivní práci, např. se zdroji informací (účelné zařazení didaktické techniky, využití knižních titulů, slovníků různého zaměření apod.). Další hodiny byly vedeny aktivizujícím způsobem s důrazem na rozvoj komunikačních dovedností a osvojování gramotností, především k učení a dalších, stěžejních pro vyučovaný předmět. Opakování probraného učiva a jeho upevňování probíhalo formou písemných prověřovacích prací, či řízeným rozhovorem se žáky. Ve vyučovacích hodinách převládala příznivá atmosféra, žáci vyvíjeli snahu s vyučujícími spolupracovat. Posouzení jejich práce prováděné ústně v průběhu hodin bylo obvykle pozitivní.

Z didaktického hlediska nebyla příliš organizována diferenciací nároků a požadavků podle rozdílných schopností a možností žáků ve třídách na druhém stupni. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli zpravidla vzděláváni v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení, některé z nich podporovala asistentka pedagoga. V části hodin se zřetelná podpora těchto žáků příliš neprojevila, plnili zadané pokyny a úkoly jako ostatní žáci. Intenzivnější péče se těmto žákům dostalo prostřednictvím hodin pedagogické intervence na základě doporučení školského poradenského pracoviště.

V hodinách často chyběla podpora sebehodnocení žáků či vzájemného hodnocení. Žáci nebyli cíleně vedeni k zodpovědnosti za školní práci a své výkony. Pro závěrečné shrnutí, opakování důležitých nových poznatků a zhodnocení většinou nebyl vytvořen prostor. Pokud bylo výjimečně realizováno, tak v rychlém tempu a často jen učitelem, případně pouze formálně. Občasné prodloužení výuky do přestávky na obou stupních základní školy nepříznivě ovlivnilo přípravu žáků i učitelů na další vyučovací hodinu.

Činnost školní družiny je propojována se základní školou (např. výzdoba školních prostor, tematické oslavy, výstavy) a podle možností obohacována o další zajímavé aktivity. Zaznamenána byla připravená nabídka aktivit s ohledem na věkové i povahové rozdílnosti žáků. Převažovaly především relaxační činnosti (herní, tvořivé, pohybové), uskutečňované společně, individuálně i skupinově. Chování žáků bylo bezprostřední, docházelo zejména

k rozvoji sociálních kompetencí. Vhodně byly kombinovány organizované i spontánní činnosti. Atmosféra zájmového vzdělávání byla příjemná a dostatečně podnětná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující ověřují výsledky vzdělávání nejčastěji prostřednictvím krátkých testů, písemných prací, analýzy pracovních listů a zejména na druhém stupni i formou ústního zkoušení. V menší míře si učitelé zaznamenávají údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů, individuální pokrok žáka apod.). Výsledky vzdělávání na úrovni tříd jsou vyhodnocovány pravidelně čtvrtletně.

V posledním uzavřeném klasifikačním období (2. pololetí školního roku 2018/2019) z celkového počtu 132 žáků většina prospěla s vyznamenáním, 54 žáků prospělo a tři žáci neprospěli. Příznivým jevem je hodnocení chování, postojů a aktivity i v mimoškolní činnosti formou pochval.

S výsledky vzdělávání žáků škola seznamuje zákonné zástupce běžnými formami (žakovské knížky, osobní jednání, informační schůzky, písemná komunikace). Informace o vzdělávací nabídce a své činnosti škola zveřejňuje na svých webových stránkách.

Preventivní aktivity jsou podporovány spoluprací s odbornými pracovišti, pořádáním interaktivních programů, besed, přednášek a zadáváním sociometrického šetření zaměřeného na klima třídy. Do dané oblasti příznivě zasahuje projektová činnost školy. Průběžně jsou řešeny s různou mírou úspěšnosti rizikové prvky v chování žáků, zejména záškoláctví, ubližování mezi spolužáky a případná kyberšikana. Ke zkvalitnění dané oblasti by vedlo jasnější vymezení povinností a kompetencí školního metodika prevence a soustavnější vedení záznamů o činnosti.

Výchovný poradce zajišťuje poradenské služby, administraci dokumentů žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kontakt se školskými poradenskými zařízeními a kariérové poradenství pro vycházející žáky a jejich rodiče. Oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami by mohla být více podpořena intenzivnějším metodickým vedením pedagogů a konkrétnějším sledováním a vyhodnocováním individuálních pokroků žáků s využitelností pro další vzdělávání. Záznamy o činnosti výchovného poradce jsou vedeny, poskytují přehled o jednáních, aktivitách a případných přijatých opatřeních.

Ve škole pracuje velké množství zájmových kroužků (pěvecký, keramický, dramatický, přírodovědný, pohybové hry, zdravotnický, klub zábavné logiky, příprava na přijímací zkoušky, školní knihovna), které přispívají k rozvoji žakovských dovedností a poznatků. Žáci vyjíždějí na sportovní a další soutěže, nadstandardní je četnost dalších aktivit směřovaných do všech oblastí života dětí (adaptační kurz, návštěva kulturních představení, exkurze do firem, lyžařské závody, recitační soutěže, Matematický klokan, Den Země, dopravní soutěž, tematicky zaměřené akce na Velikonoce, Vánoce a mnoho dalších). Důležitou součástí školy je také její prezentace na veřejnosti, připravovány jsou různé programy, které obohacují kulturní dění v obci. Kooperace základní a místní mateřské školy dětem usnadňuje přechod do dalšího stupně vzdělávání. Navázána je rovněž spolupráce s několika nedalekými základními školami. Škola se prezentuje v místním měsíčníku *Trhovokamenický občasník* i v regionálním tisku.

Závěry

Vývoj školy

- pozitivní posun v oblasti materiálních podmínek

Silné stránky

- zlepšení materiálních podmínek vzdělávání s podporou zřizovatele, projektové činnosti a sponzorských darů, nadstandardní vybavení školní zahrady, umožňující různorodé učební, sportovní a relaxační aktivity
- vstřícná atmosféra ve škole, přirozené dodržování třídních i společenských pravidel, slušné chování žáků
- pestrá nabídka zájmových, poznávacích i soutěžních aktivit pro žáky, přispívající k jejich všestrannému rozvoji

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší míra využívání vhodných výukových strategií respektujících potřeby žáků ve vztahu k dosahování cílů vzdělávání
- ne zcela účinný kontrolní systém

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- přijímat konkrétnější opatření ke zvyšování úrovně vzdělávání v rámci kontrolní činnosti
- zavést účinný systém podpory motivace žáků k učení a k dosahování úspěšnosti ve vzdělávání, vést je ke spoluzodpovědnosti za dosažené výsledky
- zvýšit zapojení některých vyučujících do dalšího vzdělávání, zajistit vzdělávací aktivity zaměřené na oblast diferenciací a individualizace výuky a práci s žákovskými portfolii
- zaměřit se na strukturalizaci vyučovacích hodin a efektivněji zařazovat získané poznatky do praxe
- systematizovat oblast prevence rizikového chování žáků

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření a přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 31. 10. 2019
2. Zřizovací listina Základní školy, Trhová Kamenice, okres Chrudim s účinností od 1. 1. 2003
3. Souhlas zřizovatele s navýšením kapacity školní družiny ze dne 3. 6. 2016
4. Rozhodnutí o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2016, čj. KrÚ 50726/2016, ze dne 4. 7. 2016 (navýšení kapacity školní družiny)
5. Zřizovatelem udělená výjimka z minimálního počtu žáků na školní rok 2019/2020, čj. 19/0535, ze dne 25. 6. 2019
6. Jmenování na pracovní místo ředitele Základní školy, Trhová Kamenice, okres Chrudim s účinností od 1. 8. 2012, ze dne 26. 4. 2012
7. Dlouhodobý plán práce školy a plán na školní rok 2019/2020
8. Plán kontrolní činnosti 2019/2020
9. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2018
10. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 5. 2019
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Brána života*, platný od 1. 9. 2018
12. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2019
13. Školní matrika, školní rok 2019/2020
14. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a pedagogických pracovníků, školní rok 2019/2020
15. Třídní knihy, školní roky 2018/2019, 2019/2020
16. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2019/2020
17. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2019/2020
18. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2018/2019, 2019/2020
19. Dokumentace výchovného poradenství, školní roky 2018/2019, 2019/2020
20. Dokumentace prevence rizikového chování, školní roky 2018/2019, 2019/2020
21. Plán DVPP a dlouhodobý plán DVPP ze dne 6. 8. 2019
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (výběr), školní rok 2019/2020
23. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019
24. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-210/14-E, ze dne 10. 4. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Škodová v. r.

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 29. 11. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Radek Nejedlý, ředitel školy

Mgr. Radek Nejedlý v. r.

V Trhové Kamenici 3. 12. 2019